

Gemeente en OCMW Wevelgem (NIS 34041)

Vanackerestraat 16
8560 Wevelgem
BE 0207 488 641

Deken Jonckheerestraat 9
8560 Wevelgem
BE 0212 182 748

Meerjarenplan 2020-2025
Rapporteringsperiode : 2022

Update omgevingsanalyse 2022

Inleiding

Het Ministerieel besluit van 26 juni 2018 tot vaststelling van de modellen en de nadere voorschriften van de beleidsrapporten, de rekeningenstelsels en de digitale rapportering over de beleids- en beheerscyclus van de lokale besturen legt als verplichte bijlage bij het meerjarenplan een zogenaamde omgevingsanalyse op. Meer nog, ook deze omgevingsanalyse zal bij de jaarlijkse aanpassing van het meerjarenplan telkens geactualiseerd dienen te worden.

De omgevingsanalyse die gemaakt wordt naar aanleiding van het origineel meerjarenplan omvat een uitgebreid proces van participatie, bevestigingen, kwantitatieve gegevens, SWOT-analyses, kwalitatieve gegevens, ... Dit proces jaarlijks opnieuw doorlopen zorgt niet alleen voor een zware belasting van de administratie, maar zal ook niet leiden tot een volledig nieuwe omgevingsanalyse.

De doelstelling van deze omgevingsanalyse is dan ook om te focussen op een aantal trends en noden die door de verschillende gemeentelijke diensten aangereikt worden als handvaten om het meerjarenplan verder concreet vorm te geven en/of al dan niet een aantal actieplannen te herzien, te verdiepen, extra accenten te leggen, ...

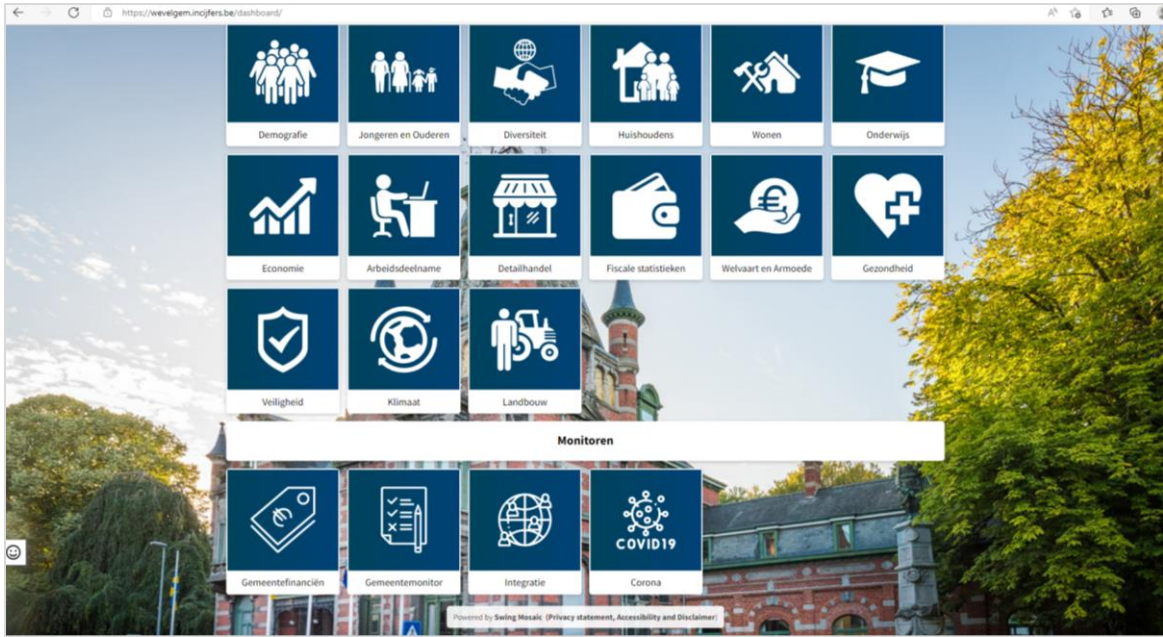
Deze trends en noden worden – waar nodig – gestaafd met een aantal cijfers en grafieken.

Er zijn daarnaast echter heel wat cijfers en data beschikbaar voor de gemeente Wevelgem.

Via een speciale website kunnen deze eenvoudig geraadpleegd worden.

Via de tool '**Wevelgem in cijfers**' kunnen over heel wat beleidsdomeinen heen verschillende cijfers opgevraagd worden, vergelijkingen gemaakt worden, ...

De website is terug te vinden via wevelgem.incijfers.be. Voor een verdere detaillering van deze cijfers kan men de databanken van onder andere provincies.incijfers.be en [statistiek Vlaanderen \(Statistiek Vlaanderen | Vlaanderen.be\)](http://statistiek.vlaanderen.be) consulteren.

Cluster algemeen beleid en ondersteuning

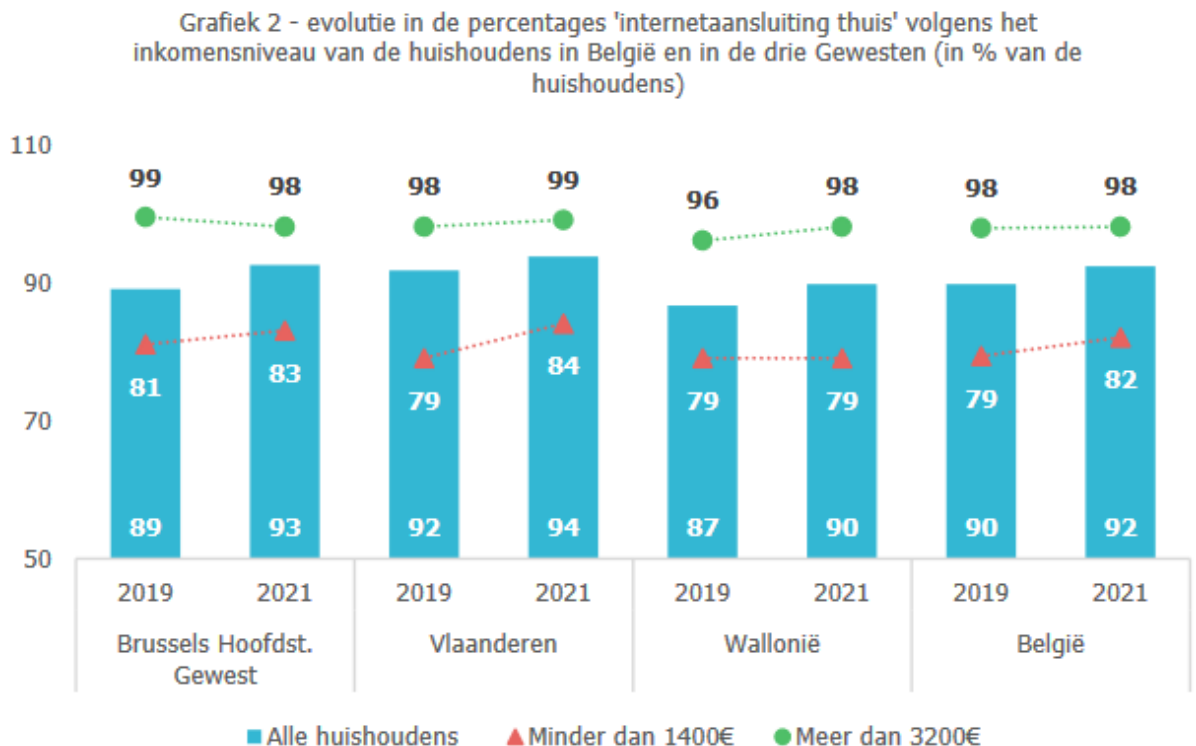
Versnelde digitalisering in combinatie met een toename van digitale kwetsbaarheid

Er wordt vastgesteld dat een grote groep van mensen niet (meer) mee kan met de digitalisering. Deze groep mensen is veel breder en diverser samengesteld dan enkel de zogenaamd 'kwetsbare mensen' in de maatschappij. Digitalisering is op zichzelf positief en noodzakelijk, maar zet vaak onbedoeld wel een uitsluitingsmechanisme in gang.

De COVID-19-crisis en de ermee gepaard gaande maatregelen verplichtten burgers nog meer om digitaal actief te worden en leidden tot een versnelde digitalisering van onze samenleving, maar de digitale kloof onder de bevolking is er niet door verdwenen. Niet iedereen slaagt erin om de digitale evolutie, de digitale versnelling, bij te benen of te volgen.

De nieuwe Barometer Digitale Inclusie van de Koning Boudewijnstichting werd begin september 2022 gepubliceerd en bevestigt deze trend. Deze barometer bevat alle cijfergegevens die gelinkt zijn aan e-inclusie in België. De barometer van 2022 herbevestigt de conclusies van de barometer in 2020, namelijk dat er digitale ongelijkheden bestaan, die een bedreiging vormen voor de participatie aan diverse domeinen van de samenleving. Deze ongelijkheden worden als volgt geclusterd:

1. Ongelijke toegang tot digitale technologieën: De toegang tot internet en tot digitale tools in België neemt toe. Maar ondanks positieve evoluties, blijft het moeilijk voor personen met een laag inkomen en een laag opleidingsniveau om toegang te verkrijgen.

In 2021 beschikte 92% van de huishoudens over een internetverbinding thuis. We merken een belangrijke kloof tussen de huishoudens met een hoog inkomen (98% digitaal verbonden), tegenover 82% van de huishoudens met een laag inkomen; ook al verkleint de kloof lichtjes sinds 2019 (-3%).

2. Ongelijkheid op het gebied van digitale vaardigheden: De digitalisering van de samenleving heeft niet geleid tot een veralgemeende verbetering van de digitale vaardigheden.

In 2021 was 46% van de mensen tussen 16 en 74 jaar digitaal kwetsbaar: 39% beschikte over geringe digitale vaardigheden (tegenover 32% in 2019) en 7% maakte geen gebruik van het internet (tegenover 8% in 2019).

Het toenemend niveau van digitale kwetsbaarheid valt onder andere te verklaren doordat de digitale vaardigheden enerzijds de neiging hebben heel langzaam te evolueren en anderzijds een permanente update en nieuwe vaardigheden vergen.

De mate van digitale kwetsbaarheid is niet voor iedereen gelijk: personen met een laag opleidingsniveau of een laag inkomen lopen meer risico op uitsluiting. Het opleidingsniveau wordt een toenemende determinant: we nemen een toename waar van 18% van zwakke vaardigheden bij laaggeschoolden tussen 2019 en 2021 (t.o.v. 9% bij hooggeschoolden).

3. Ongelijke toegang tot essentiële digitale diensten

Tussen 2019 en 2021 is het gebruik van essentiële digitale diensten algemeen gestegen: e-banking (+2%), e-gezondheid (+11%), e-commerce (+11%) en e-administratie (+14%).

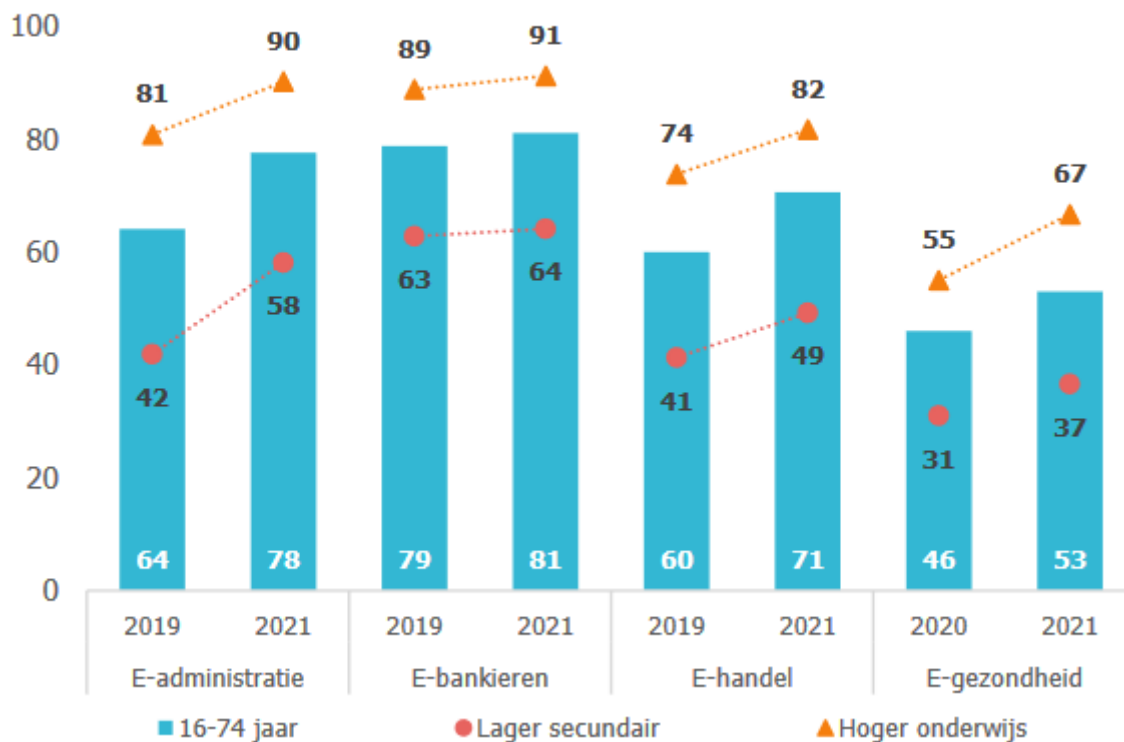
Tabel 6 – evolutie in het gebruikspercentage van essentiële diensten per Gewest en in België, 2019-2021: e-bankieren, e-handel, e-administratie, e-gezondheid (in % van de gebruikers)³⁸

	Brussel Hoofdst. Gewest			Vlaanderen			Wallonië			België		
	2019	2021	Δ	2019	2021	Δ	2019	2021	Δ	2019	2021	Δ
<i>e-bankieren</i>	67	77	+10	82	83	+1	77	78	+1	79	81	+2
<i>e-handel</i>	55	70	+15	65	73	+8	53	66	+13	60	71	+11
<i>e-administratie</i>	65	81	+16	65	78	+13	63	75	+12	64	78	+14
<i>e-gezondheid</i>	30	48	+18	42	49	+7	21	35	+14	34	45	+11

Bron: berekeningen IACCHOS, UCLouvain, op basis van de Statbel-enquêtes 2019 en 2021.

De Belgen maken met z'n allen meer gebruik van digitale diensten. Het verschil tussen personen met een hoog en een laag opleidingsniveau blijft echter groot: ongeveer 30% voor zowat alle diensten. Enkel op het gebied van e-administratie verkleint de kloof (7%). Ook op het vlak van gebruik van diensten wordt het opleidingsniveau doorslaggevend dan het inkomensniveau.

Grafiek 32 - evolutie in de percentages gebruik van onlinediensten volgens het opleidingsniveau in België (in % van de gebruikers)

4. Verschillende risicogroepen

Al in 2020 bleek dat niet alle burgers digitaal even geletterd zijn. Hoe sterker onze samenleving digitaliseert, hoe meer mensen uit de boot dreigen te vallen.

Dat geldt zeker voor personen met een laag inkomen of een laag opleidingsniveau, personen ouder dan 55 jaar en werkzoekenden. Daarnaast stellen we ook vast dat het stereotiepe beeld van jongeren van 16 tot 24 jaar als 'digital natives' niet geldt voor jongeren met een laag opleidingsniveau: 22% van hen logt enkel in op het internet via hun smartphone en 45% heeft zwakke digitale vaardigheden (tegenover respectievelijk 2% en 22% voor jongeren met een diploma hoger onderwijs).

De conclusie van bovenstaand onderzoek is dat we als samenleving stappen vooruit zetten inzake digitalisering maar dat het van wezenlijk belang is om te blijven investeren in digitalisering voor iedereen en te waken over de toegankelijkheid van digitale diensten en de ontwikkeling van alternatieve oplossingen (fysieke en telefonische contacten, ...).

De trends die aangehaald worden in de barometer digitale inclusie laten zich ook voelen bij het lokaal bestuur. Wie geen toegang vindt tot een dienst of geen forum vindt voor flankerende vragen, wie digitaal zijn weg niet vindt, wie de taal onvoldoende machtig is, wie onvoldoende inzicht heeft in een gepaste wijze van aanpak, rest maar één weg: die naar de diensten van het lokaal bestuur. Het aantal hulpvragen neemt toe. Meer dan vroeger ondersteunen we mensen in toeleiding tot andere organisaties, in voorbereidend werk voor externe dienstverlening, ...

Extra aandacht en inzet op e-inclusie

In het licht van bovenstaande trend werden binnen het lokaal bestuur de voorbije jaren al diverse initiatieven opgezet om het (digitale-) inclusiebeleid uit te bouwen, waaronder cursussen in de lokale dienstencentra, in het cultuurcentrum en de bibliotheek, begeleiding binnen de sociale dienst, ...

In 2022 werd nog een versnelling hoger geschakeld inzake e-inclusie, mede dankzij verschillende subsidie-oproepen. De komende jaren zal er dus nog intensiever ingezet worden op e-inclusie door de projectmedewerker digitale inclusie. De uitdagingen in het beleid zijn veelzijdig: collega's en partnerorganisaties sensibiliseren, motiveren en ondersteunen (vb. door de nodige instrumenten aan te reiken), opleidingstrajecten opzetten, uitbouwen van een netwerk van digihelpers, ...

Digitalisering gemeentelijke dienstverlening

Ondanks de risico's die verbonden zijn met digitaliseringsprojecten – in het bijzonder een groeiende digitale kloof - blijft het belangrijk om ook als gemeente en OCMW verder te investeren in digitale dienstverlening. Natuurlijk moet digitalisering en e-inclusie hand in hand gaan. Bovendien kan digitalisering ruimte creëren om sterker te investeren in fysieke dienstverlening.

Vanuit de Vlaamse overheid zijn een heel aantal digitaliseringsprojecten opgestart in het kader van 'Gemeente zonder Gemeentehuis'. Deze projecten worden opgevolgd - aan enkele projecten participeren we mee – en zullen ook geïmplementeerd worden in Wevelgem indien succesvol.

Toegankelijkheid van dienstverlening bij derden daalt

Meer en meer inwoners vinden met hun vragen toegang tot de diensten van gemeente en OCMW. De vragen zijn meer divers, evenals de vraagstellers.

Eén van de redenen hiertoe is de steeds grotere moeilijkheid die burgers ervaren om toegang te vinden bij andere diensten/dienstverlening. De toegankelijkheid en dienstverlening – zowel fysiek als digitaal – van derden daalt.

- Andere instanties bakenen hun doelgroepen en mogelijke hulpvragen sterker af. Zij nemen het bredere perspectief en de flankerende hulpvragen minder op. Deze evolutie wordt vastgesteld bij banken, mutualiteiten, hulpkas, VDAB, FOD Financiën en zoveel andere dienstverleners. Deze tendens werd reeds ingezet voor corona en werd er vervolgens door versterkt.
- Aanmeldingen moeten steeds vaker gebeuren via digitale formulieren, afspraken worden digitaal ingepland,...
- Loketfuncties worden digitale of telefonische contacten.
- Schaalvergroting speelt hier soms ook een rol.

Binnen de **dienstverlening** verwacht de burger meer dan ooit een snelle en correcte service van de overheid. Terwijl een stuk dienstverlening van andere actoren dicht bij de burger dikwijls verdwijnt door schaalvergroting, wordt de lokale overheid meer dan ooit het aanspreekpunt van de burger die op zoek is naar ondersteuning. De lokale overheid is de bondgenoot en trouwe metgezel van de burger, die er op rekent dat hij steeds hulp zal krijgen van de overheid, ook over andere vragen. Dit werd duidelijk bij de coronapandemie, waar er naar de lokale overheid gestapt werd met vragen over de geldende maatregelen, het covid safe ticket, ...

De burger wordt hierbij ook kritischer. Terwijl de gemeentelijke dienstverlening vaak zelfs nog uitgebreid en verdiept wordt, lijkt de zoekende burger minder snel tevreden.

Verwachtingen naar communicatie

Op het vlak van communicatie nemen de verwachtingen ook jaar na jaar toe. Mensen chatten via messenger, stellen vragen via de Facebookpagina en verwachten dikwijls een onmiddellijk antwoord. Ook hier bestaat de uitdaging om in functie van de verwachtingen van het publiek en rekening houdende met de scope en draagkracht van de organisatie een goed evenwicht te vinden. Voor welke verwachtingen moet de organisatie zich best profileren en tegen welke prijs? Of moet voor dergelijke service op een grotere schaal samengewerkt worden?

Bovenstaande uitdagingen doen niets af van de verdienste van het gevoerde communicatiebeleid. De laatste cijfers van de gemeentemonitor toonden aan dat de gemeente Wevelgem, wat de informatieverstrekking betreft, beter scoort dan het gemiddelde. De inwoners van Wevelgem voelen zich voldoende geïnformeerd.

Co-creatie – participatie – partnerschappen

Er wordt traditiegetrouw in Wevelgem al veel ingezet op participatie bij het (her)inrichten van het openbaar domein. Een bijkomende trend is dat dit ook steeds meer aanbevolen wordt door de hogere overheid en zelfs verplicht wordt bij subsidiedossiers. Zo zijn er speciale participatietrajecten opgezet bij bv. het project Campus Wevelgem. De aandacht voor diverse vormen van participatie en cocreatie zal enkel nog toenemen de komende jaren. Dit zal een uitdaging vormen bij het uitwerken van (nieuwe) projecten.

Daarnaast worden ook partnerschappen belangrijker. Heel wat projecten kunnen een extra dimensie krijgen dankzij de samenwerking met diverse partners. Een voorbeeld hiervan is bv. de samenwerking met Sint-Camillus vzw en SPWe-basis om samen vorm te geven aan de site van campus Noord.

Een aandachtspunt bij dergelijke dossiers is dat de complexiteit ook toeneemt.

Integratie

Het aantal vreemdelingen in Wevelgem is de voorbije jaren lichtjes gestegen. In 2021 waren er 1 224 vreemdelingen of 3,9% van de totale bevolking. Ter vergelijking: in West-Vlaanderen is dit 6,0%; Wevelgem scoort dus een stuk lager. Ondanks de beperkte cijfers blijft het belangrijk aandacht te hebben voor een goed integratiebeleid.

Om te werken aan een integratiebeleid is het belangrijk om samen met alle partners uitdagingen te benoemen en diensten op elkaar af te stemmen bij het uitwerken van oplossingen.

Daarbij is het belangrijk om de drempels die anderstalige mensen ervaren in kaart te brengen.

Daarnaast wordt er in de eerste plaats ingezet op taalondersteuning met de verdere organisatie van praattafels, babbel, babbel in de bib en schoolbabbels, zowel voor kinderen als voor volwassenen. Ten tweede blijft het belangrijk om anderstaligen toe te leiden naar het reguliere vrijetijdsaanbod.

Gezondheidsbeleid

Gezondheid heeft als maatschappelijk thema sterk aan belangstelling gewonnen. Het meest burgernabije bestuur moet ook op dit domein de nodige initiatieven nemen.

Het gemeentelijk gezondheidsbeleid focust zich vooral op preventie. Hiervoor worden acties opgezet samen met Logo Leieland en binnen de Eerstelijnszone Regio Mene. De samenwerking binnen ELZ kende een sterke vuurdoop door het inrichten van vaccinatiecentra waarbij de lokale expertise mee aan zet was.

Daarnaast wordt de vinger aan de pols gehouden door de samenwerking met de Wevelgemse gezondheidsambassadeurs.

Onderwijs / BOA

Een nieuwe uitdaging voor de gemeente werd aangereikt door het goedkeuren van het Decreet Buitenschoolse Opvang en Activiteiten (BOA). De Vlaamse overheid streeft hierbij naar een geïntegreerd aanbod van buitenschoolse opvang en activiteiten (BOA) voor alle kinderen en gezinnen.

Dit decreet heeft drie doelstellingen:

- We geven kinderen speelmogelijkheden en ontplooiingskansen, maar ook keuzevrijheid en recht op rust.
- We bieden ouders de mogelijkheid om werk, opleiding en gezin vlot te combineren.
- We creëren een aanbod aan buitenschoolse opvang en activiteiten dat toegankelijk en betaalbaar is voor iedereen. Het draagt op die manier bij tot een harmonieuze samenleving.

Dat wil zeggen dat samenwerking vereist is tussen actoren uit het onderwijs, welzijn, cultuur, jeugd en sport... Het lokaal bestuur heeft hierbij de regie in handen, maar zal ook als actor zijn verantwoordelijkheid kunnen opnemen. De gemeente krijgt de opdracht om met de verschillende partners een lokaal buitenschools beleid uit te stippelen tegen 2026. Op dat moment zullen hiervoor ook bijkomende financiële middelen beschikbaar gesteld worden.

In het onderwijs is het concept van de brede school een evidentie, in het kader van een goede inzet van de schaarse publieke middelen. Infrastructuur moet ook een maatschappelijke meerwaarde bieden na de schooluren en in de vakanties. Met andere woorden, het maatschappelijk rendement van schoolinfrastructuur moet sterk benut worden. Opportuniteiten om samen te werken met Wevelgemse scholen – zowel binnen het eigen, als met andere netten - worden dan ook steeds grondig geëvalueerd.

De meer diverse samenleving betekent dat in het onderwijs meer anderstalige kinderen les volgen. Hier schuilt natuurlijk het gevaar voor leerachterstand, gelet op de taalhandicap. Ook vormt de taal een mogelijke barrière in de contacten met de ouders, naast een mogelijke digitale barrière. Met de inzet van brugfiguren (zowel in het basis- als in het secundair onderwijs) en de organisatie van de zomerklas van Babbel worden hierin stappen gezet.

Cluster Grondgebiedszaken

Klimaatadaptatie

De opwarming van de aarde en de klimaatverandering blijven prioritair op de agenda staan. Er wordt daarbij een sterk engagement verwacht vanuit de gemeente in het Europees en Vlaams klimaat- en energiebeleid. Om de klimaatdoelstellingen te halen zullen inspanningen geleverd moeten worden op verschillende domeinen, door alle gemeentelijke diensten en in het bijzonder bij Openbaar Groen en Netheid (OGN), Openbare Infrastructuur en Mobiliteit (OIM) en de dienst Gebouwen.

Europa schakelt nu nog een versnelling hoger door de doelstelling van *Net Zero* tegen 2050 voorop te stellen om zo het eerste klimaatneutraal continent te worden. In juli 2022 werd daartoe het tweede Lokaal Energie- en Klimaatpact (2.0) gepubliceerd. Dit pact stelt voor zes doelstellingen een bijkomende verscherping voorop, rekening houdend met de reeds opgestarte vier werven (van het LEKP (vergroening – energie – mobiliteit – regenwater). Zo onder meer:

1. De beoogde CO₂-reductie tegen 2030 voor eigen gebouwen en technische infrastructuur wordt opgetrokken tot 55% (t.a.v. 2015, in vergelijking met 2019 komt dit neer op een reductie van 40,3%). Ook de scope van deze doelstelling wordt hierbij specifiek uitgebreid met mobiliteit.
2. Er wordt vanaf 2023 een jaarlijkse primaire energiebesparing van 3% vooropgesteld in de gemeentelijke infrastructuur (gebouwen, openbare verlichting en wagenpark).

De gemeente nam reeds meerdere beslissingen in het kader van engagementen naar klimaatdoelstellingen en verduurzaming (Burgemeestersconvenant 2030, Lokaal energie- en klimaatpact 1.0), Regionaal onthardingsplan) en engageert zich nu ook om de doelstellingen van LEKP 2.0 na te streven. Er wordt in de praktijk al vele jaren in de diverse geledingen van de organisatie verder werk gemaakt van deze werven.

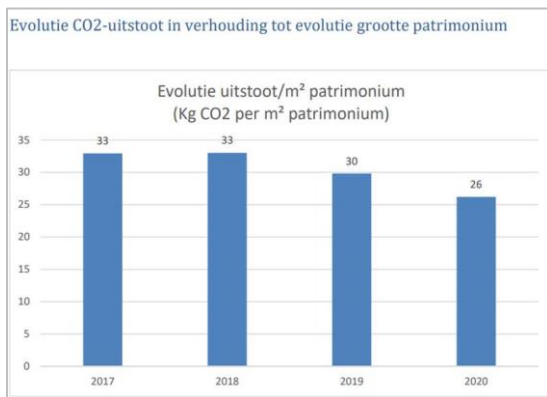
Energie en duurzaamheid

De energiecrisis confronteerde ons met hoge prijzen en mogelijke schaarste. Inzet op niet-fossiele brandstoffen is een noodzaak, vanuit financiële en geopolitieke overwegingen, maar zeker ook in de strijd tegen de klimaatopwarming. Besparen op energie is - onder andere in het kader van het burgemeestersconvenant – al jaren een belangrijk aandachtspunt voor de lokale besturen.

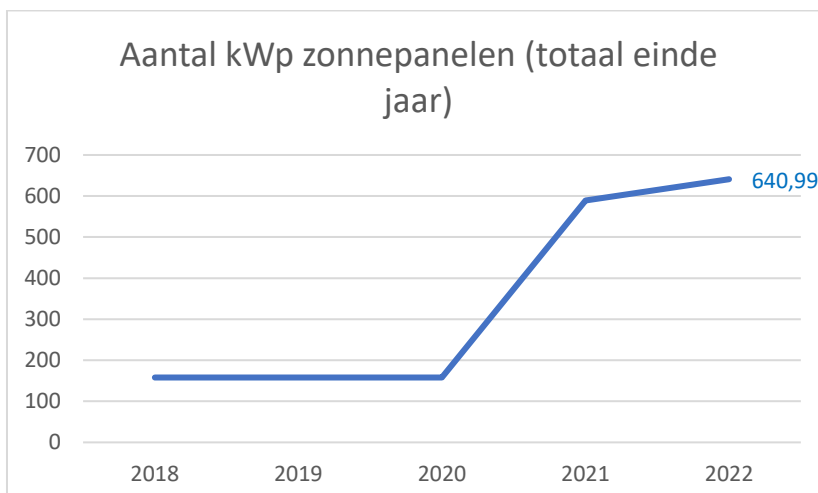
Uit de cijfers blijkt dat de gemeentelijke gebouwen onder invloed van de diverse genomen maatregelen steeds energiezuiniger en duurzamer beheerd worden. De eisen die gesteld worden aan bestaande gebouwen worden verhoogd, onder andere inzake binnentemperatuur, ventilatie, energetische renovaties, ...

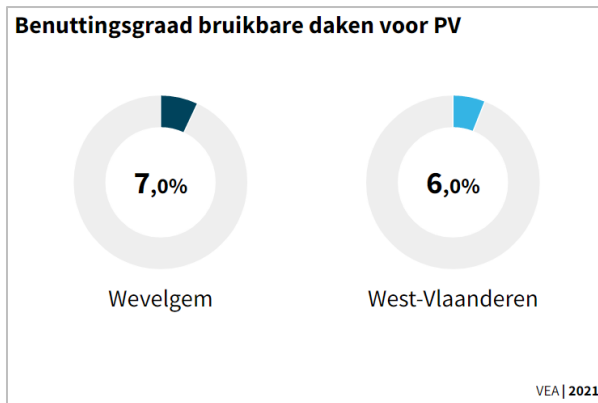
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
netto elektriciteitsverbruik (MWh)	2128	2021	2212	2043	1911	1986	1881	1979	2024	2013	2036	1789	2073
netto Gasverbruik (MWh)	7466	7506	6397	6764	6897	5501	6142	5822	6397	6540	5625	5052	6175
netto brandstofverbruik (l)	26261	32108	24757	27377	26990	27500	22710	23484	21700	11283	4549	4549	0

% t.o.v. 2019 (doelst. -23%) (2019 ref. jaar - met 2,09% per jaar)	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
CO2-uitstoot elektriciteit (kg)	553280	525460	575120	531180	496860	516360	489060	514540	526240	523380	529360	465140	539105
CO2-uitstoot gas (kg)	1493200	1501200	1279400	1352800	1379400	1100200	1228400	1164400	1279400	1308000	1125000	1010400	1234902
CO2-uitstoot brandstof (kg)	70904,7	86691,6	66843,9	73917,9	72873	74250	61317	63406,8	58590	30464,1	12282,3	12282,3	0
Totale CO2-uitstoot (kg)	2117384,7	2113351,6	1921363,9	1957897,9	1949133	1690810	1778777	1742346,8	1864230	1861844,1	1666642,3	1487822,3	1774007
% t.o.v. 2019(= 100%) (doelst.: -40% tgn 2030 tov ref. 2019)	127%	127%	115%	117%	117%	101%	107%	105%	112%	112%	100%	89%	106%

Er werd in de voorbije periode sterk geïnvesteerd in de totale capaciteit (kWp) aan zonnepanelen op de gemeentelijke infrastructuur. In 2022 waren er 22 gemeentelijke gebouwen voorzien van zonnepanelen. De totale capaciteit op de gebouwen bedroeg zo al 640.99 kWp. Ook de Wevelgemse bevolking ging, in vergelijking met West-Vlaanderen, al vaker over tot het plaatsen van zonnepanelen.

Delen en verkopen van energie in energiegemeenschappen

Sinds 2022 kan binnen het Fluvius-netwerk eigen opgewekte energie gedeeld worden met anderen, zoals familie, vrienden, burens of zelfs met gebouwen van het eigen patrimonium op een andere locatie. Energie die niet zelf verbruikt wordt kan voortaan, niet enkel verkocht worden aan de energieleverancier (was reeds zo), maar ook aan andere actieve afnemers. Deze trend kan ook opgepikt worden door overheden, door het voorzien van installaties voor extra energieproductie, ruimer dan de eigen noden. Ook samenwerking met privé-firma's zou opportuniteiten kunnen bevatten.

Dergelijke acties kunnen een win-win bieden vanuit meerdere perspectieven:

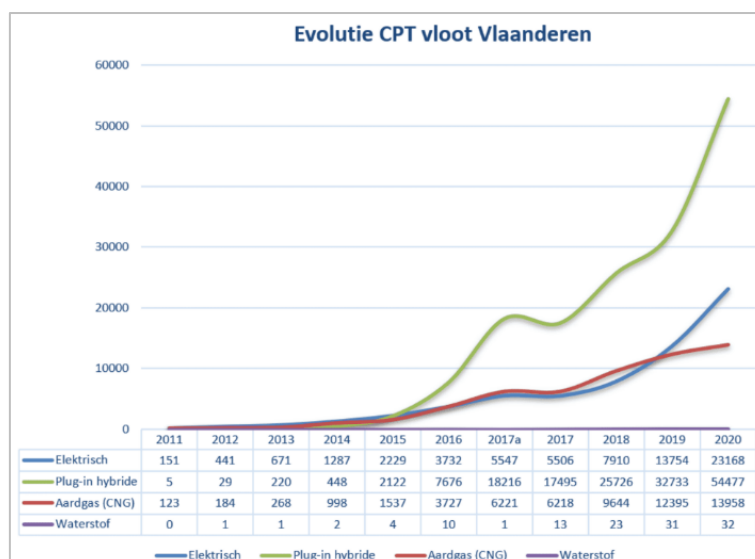
- Bijdragen aan de nood aan een zekere energiebevoorrading;
- Bijdragen aan betaalbaarheid van energie voor burgers;
- Maximaal benutten van de capaciteit aan daken binnen de gemeente;
 - o Financieel nuttige investering voor de gemeente: energie die niet zelf gebruikt is, en die niet gedeeld of verkocht raakt aan burgers, kan men nog steeds kwijt aan de energieleverancier.

Andere nieuwe technologieën inzake energie en duurzaamheid worden verder gemonitord. Het is belangrijk om als lokaal bestuur de trends te volgen en eventueel zelfs voortrekker te zijn. Dit gebeurt nu bijvoorbeeld met de aanleg van een BEO-veld binnen de Campus Deken Jonckheere. Dit is meteen ook een goed voorbeeld van het benutten van subsidiemogelijkheden (ook op Europees niveau).

Elektrificatie wagenpark en laadpalen

Een andere trend die meer op de voorgrond treedt dan enkele jaren geleden is de elektrificatie van het private wagenpark. De eerste publieke laadpalen zijn al enkele jaren geleden geplaatst. De versnelde elektrificatie van het wagenpark leidt echter tot extra uitdagingen. De nood aan laadpalen zal snel toenemen, zowel voor publieke, semi-publieke als private laadpalen.

Terwijl het totaal aantal personenwagens in België (cijfers van 1 augustus 2022, Statbel) steeg met 0,3%, nam het aantal hybride wagens toe met 45%: van 258.916 in 2021 naar 375.107 in 2022. Hybride wagens nemen zo 6,3% van het totale personenwagenpark in. Het aantal volledig elektrische personenwagens steeg in dezelfde periode met 75% (71 651) en het aantal wagens op gas met 11% (17 740).

Binnen de categorie van de milieuvriendelijke wagens worden tot op heden het meeste inschrijvingen gerealiseerd bij de hybride wagens, gevolgd door de elektrische wagens.

Deze trend naar elektrificatie moet samen gelezen worden met de nieuwe doelstelling van het LEKP 2.0 waarin gevraagd wordt aan lokale besturen om per 100 inwoners 1,5 laadpunten te voorzien tegen 2030 (<> 1,5 laadpunt per 100 inwoners in LEKP 1.0).

Het realiseren van deze bijkomende laadpunten vormt een uitdaging. De Vlaamse overheid neemt de trekkersrol op in het verhaal van de publieke laadpalen. Voor wat betreft private laadpalen en het gebruik van het openbaar domein in functie van het laden van de wagen wordt gekeken richting het lokaal bestuur om dit te faciliteren.

Vergroening

Wevelgem vergroent door het verder in de praktijk brengen van de klimaatdoelstellingen.

In functie van de aangegane engagementen wordt er naar gestreefd extra capaciteit aan bomen te realiseren. Deze doelstelling krijgt invulling enerzijds door de aanplanting (en rooien) van solitaire bomen en anderzijds door bebossing anderzijds. Zo werd er in 2021 in totaal een netto-aangroei van minimaal 143 private bomen geregistreerd. Het reëel aantal aangeplante bomen op jaarbasis is waarschijnlijk nog een stuk hoger, doordat private aanplanting van bomen nu niet in deze cijfers is opgenomen.

Evolutie private bomen (excl. private aanplanting)	2021	Duiding
Laanbomen geplaatst	60	
Huwelijksbomen	71	Bomen in Gullegem: 24 Bomen in Moorsele: 15 Bomen in Wevelgem: 32
Bomen waarvoor een private subsidie werden aangevraagd	5	
Bomen geplaatst in het kader van de reguliere werking	17	Bomen begraafplaats Gullegem: 5 Bomen begraafplaats Moorsele: 3 Bomen begraafplaats Wevelgem:
Aanplanting nieuwe KLE's	24	Hoogstambomen: 8 Fruitbomen: 16
Rooien laanbomen	-34	
Saldo	143	

De gemeente zelf bezit en beheert momenteel geen bos. De bossen op onze gemeente zijn eigendom van of in beheer van de Provincie (Bergelen) en het Vlaams Gewest (Leiebos). Samenwerking met deze partners en Natuurpunt (via subsidies) zorgt voor een extra vergroening en bebossing in de gemeente.

In de periode 2020-2021 werd er 1 217 m² geboortebos aangeplant. (443 bomen en 100 struiken)

In 2022 wordt 696 m² geboortebos aangeplant in Bergelen. (203 bomen en 60 struiken)

In februari 2022 legde de provincie 1,3 ha extra aan, goed voor 5 000 planten- bomen en struiken, eveneens op het domein Bergelen. Dit naast de aanplantingen van het geboortebos.

Daarnaast kocht Natuurpunt Wevelgem 12,5 ha grond voor natuurontwikkeling in de Leievallei aan (met subsidie van de gemeente) en plantte ± 600 m aan met struweel en haag (± 2000 planten), 12 fruitbomen en 6 hoogstambomen.

Actieplan fiets

De corona uitbraak in maart 2020 zette mensen er toe aan met zijn allen meer te gaan fietsen. Niet alleen gingen mensen meer recreatief fietsen, maar men ging zich voor het woon-werkverkeer ook meer met de (elektrische) fiets verplaatsen. Mensen voelden zich namelijk in coronatijden veiliger op de fiets dan op een bus of trein.

In 2022 wordt deze trend nogmaals versterkt doordat de dure prijzen aan de pomp duidelijk doorwegen op het gezinsbudget. Uit een onderzoek in opdracht van Lease a Bike blijkt dat veel Vlamingen fietsen naar het werk zien als een (deel van een) mogelijke oplossing. Maar liefst 39% van de werknemers overweegt om sneller de fiets te nemen voor woon-werkverplaatsingen omwille van de hoge brandstofprijzen. 19,5% van de burgers doet dit vandaag al vaker. Ook binnen de eigen organisatie wordt vastgesteld dat werknemers zich sinds 2022 veel vaker met de fiets verplaatsen.

Opvallend detail: vooral in West-Vlaanderen wordt steeds vaker naar het werk gefietst. Terwijl 44% van de West-Vlamingen vaker de fiets neemt, of wil nemen, voor woon-werkverplaatsingen, overweegt slechts 28% van de Vlaams-Brabanders dit. Verder blijkt dat 'fietspendelen' omwille van de dure diesel en benzine ook meer vrouwen (45%) dan mannen (32%) aanspreekt. De interesse voor concepten zoals fietsleasing/fietsmobiliteit neemt hierdoor toe.

Vanuit het bestuur werd de doelstelling om in te zetten op duurzame verplaatsingen al ingeschreven in het oorspronkelijke meerjarenplan. Wie zich in de ruimte beweegt, moet dit op een vlotte en veilige manier doen, waarbij het **STOP-principe** vooropgesteld wordt.

Er werden de voorbije jaren binnen de gemeente al heel wat maatregelen op dat vlak genomen. Hierbij wordt ook ingespeeld op de opportuniteit, geboden door de bevoegde minister van Openbare Werken en Mobiliteit, waarbij eind december 2020 meegedeeld werd dat er ook op Vlaams niveau extra budgetten vrijgemaakt zouden worden voor fietsveiligheid, voor veilige schoolroutes. Daarnaast zijn de zogenaamde Kopenhagensubsidies een hefboom voor bijkomende fietsprojecten. Het gemeentebestuur heeft zijn intenties vertaald in het 'Actieplan fiets'.

Beleidsplan ruimte Wevelgem

Het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan dat in 2006 werd goedgekeurd is toe aan een update. Dit wordt mee gestuurd vanuit vernieuwde Vlaamse regelgeving inzake ruimtelijke beleidsplannen. Daarnaast zijn er nieuwe inzichten en ontwikkelingsprincipes gegroeid binnen ruimtelijke ontwikkeling. De opmaak van een nieuw beleidsplan ruimte is noodzakelijk om te kunnen reageren

maar ook anticiperen op trends en uitdagingen inzake globalisering, klimaatverandering, energietransitie en energieproblematiek, veranderende samenstelling van de bevolking, mobiliteitsvraagstukken, economische ontwikkelingen, digitalisering.

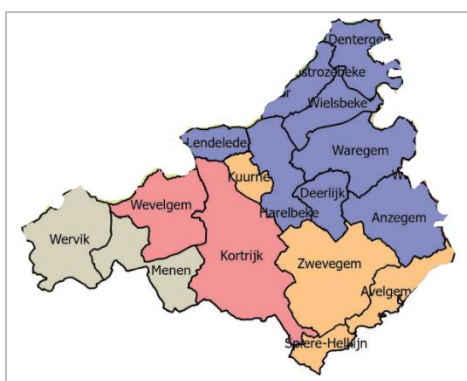
Aangenaam wonen, werken en bewegen in de gemeente Wevelgem vraagt om een doordachte, gebalanceerde langetermijnvisie op ruimte en mobiliteit ...

Een beleidsplan ruimte bestaat steeds uit een strategische visie en één of meerdere beleidskaders. De strategische visie zet de lijnen uit voor de langere termijn (doorgaans voor 4 legislaturen). Beleidskaders zijn meer actiegericht en verbonden aan doelstellingen op kortere termijn (2 legislaturen).

Sociaal huisvestingsbeleid

Een laatste trend tekent zich af binnen het sociaal huisvestingsbeleid. Tegen 30 juni 2023 moeten de sociale huisvestingsmaatschappijen (SHM's) en de sociale verhuurkantoren (SVK's) één woonactor vormen met maar één speler per gemeente: de woonmaatschappij. Bij de vorming van woonmaatschappijen staan de belangen van sociale (kandidaat-)huurders centraal. Deze woonmaatschappijen moeten zorgen voor een sterkere toename van het sociale woonaanbod, ook voor bijzondere doelgroepen.

Het grondgebied van Wevelgem werd door de Vlaamse regering samen met Kortrijk ingedeeld bij de woonmaatschappij Kortrijk Regio. Een beroep tegen deze beslissing bij de Raad van State is nog lopende. Dit beroep werd ingediend daar de sociale huisvestingsmaatschappij in de gemeente Wevelgem aan alle voorwaarden voldeed om een woonmaatschappij te worden met als werkingsgebied de gemeente Wevelgem. Een woonmaatschappij in een één-op-één relatie met het lokaal bestuur leek een opportuniteit in functie van een effectief sociaal huisvestingsbeleid. In uitvoering van de regeringsbeslissing wordt evenwel constructief meegewerkt aan het opzetten van de nieuwe woonmaatschappij en aan een regionaal transparant systeem van toewijzingsreglementen, op maat van de lokale besturen en de lokale realiteit, rekening houdend met de woonnoden op het terrein om zo de toegang tot sociale huisvesting voor de meest kwetsbaren te garanderen.

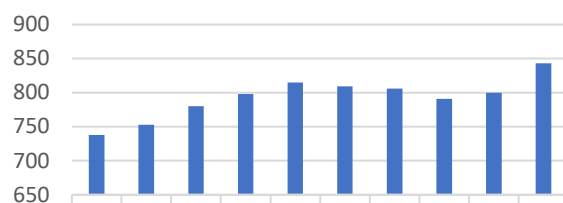

De oprichting van een dergelijke nieuwe woonmaatschappij, een integratie van de sociale huisvestingsmaatschappij, het sociaal verhuurkantoor en de sociale woningen van het OCMW creëert een nieuwe organisatie en vormt een organisatorische uitdaging. Dit is ook een uitdaging op het vlak van armoedebeleid en huisvesting. De stijging van het aantal sociale woningen is een troef voor Wevelgem, om betaalbaar en kwalitatief wonen op het grondgebied te versterken. Het biedt ook de kans om – door de vele verhuisbewegingen naar de sociale

woningen – op de kwaliteit van de private huurmarkt te focussen.

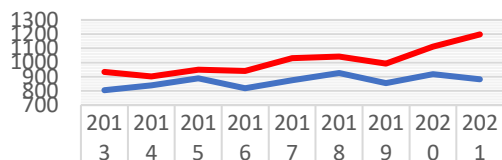
De cijfers (bron Provincie in cijfers – VMSW) indiceren dat het totaal aantal sociale huurwoningen in Wevelgem in 2022 merkbaar gestegen is. Er wordt verwacht dat dit aantal ook naar het volgend jaar verder zal stijgen. Ook het aantal kandidaat huurders nam verder toe. De gemiddelde wachttijd in Wevelgem nam wat af. In de regio wordt wat betreft de gemiddelde wachttijd een omgekeerde evolutie vastgesteld.

sociale huurwoningen (SHM + SVK) - Wevelgem (Bron VMSW-Provincie in cijfers)

Year	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
sociale huurwoningen (SHM + SVK) - Wevelgem	738	753	780	798	815	809	806	791	800	843
sociale huurwoningen (SHM + SVK)										

Evolutie wachttijd SHM (Wevelgem <> regio Zuid-West Vlaanderen)

Year	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Wevelgem	805	840	889	819	874	926	855	918	882
Zuid-West-Vlaanderen	934	902	950	941	1030	1043	992	1111	1198

— Wevelgem — Zuid-West-Vlaanderen

Kandidaat-huurders bij SHM (naar domicilie) - Wevelgem

Year	gemiddelde wachttijd [aantal dagen]	kandidaat-huurders (t.o.v. particuliere huishoudens) [%]	kandidaat-huurders per domiciliiegemeer [aantal]
2013	805	2,5	322
2014	840	2,2	288
2015	889	2,6	341
2016	819	2,4	316
2017	874	2,8	375
2018	926	2,9	377
2019	855	3,3	434
2020	918	3,2	422
2021	882	4,0	539

Cluster Vrije tijd

Gewijzigde verwachtingen van burgers voor deelname aan activiteiten

Een belangrijke trend op het vlak van Vrije Tijd situeert zich in het verwachtingspatroon. Deze trend werd vorig jaar al opgemerkt en blijft zich doorzetten. We stellen vast dat de verwachtingen sterk verschillen van generatie tot generatie.

Enerzijds is er de generatie die vasthoudt aan een sterke vrijetijds- en cultuurconsumptie binnen een gevarieerd vrijetijdsaanbod waaruit gekozen kan worden. Anderzijds is er ook een jongere generatie die vooral levensnabije vrijetijdsvoorzieningen wil voor het gezin en die hogere en andere eisen stelt aan de vrijetijds- en cultuurconsumptie.

Hoofdpijnen naar inhoud van het aanbod zijn:

- meer accenten op totaalbeleving met linken naar het volledige gezin (bv. kinderen naar het zwembad brengen en zelf ondertussen de atletiekpiste benutten)
- hogere kwaliteitseisen en vraag naar meer exclusieve activiteiten
- betaalbaarheid, duurzaamheid, verkeersveiligheid
- breder interesseveld van burgers

Daarnaast nemen ook de kwaliteitseisen naar het animatiegebeuren toe. Burgers verwachten exclusievere, alternatievere vormen van animatie. Beleving, pop-up, kleinschaligheid/huiselijkheid, verrassing, projecten op nieuwe locaties, activiteiten weg van eigen huis/outdoor, ... worden hierbij sleutelbegrippen.

Wat betreft sport, wordt vastgesteld dat de vraag naar 'recreatiemogelijkheden buiten' verder toeneemt, zeker in vergelijking met het georganiseerd teamsporten of het intensief sporten. Daarbij komt dat deelname laagdrempelig moet zijn (vb. geocache-routes, beweegroutes, ...) en dat de interesses van burgers steeds verder breed uitwaaieren.

Naast het aanbod is een tweede gewijzigde verwachting de toenemende vraag van burgers naar flexibiliteit wat betreft inschrijving en deelname aan activiteiten.

De vraag naar activiteiten waarvoor geen inschrijving vereist is, neemt merkbaar toe. Dit wordt vastgesteld binnen de diverse beleidsvelden van de cluster vrije tijd (CC, jeugd, sport, ...) Burgers houden hun opties op lange termijn vaker open en willen meer en meer de dag zelf nog kunnen beslissen tot deelname (vb. in functie van het weer, gezinsplanning, ...) Dit betekent dat activiteiten korter op de bal moeten spelen, minder regulier geprogrammeerd worden, ...

Ook binnen de speelpleinwerking is de toenemende vraag naar flexibiliteit vanwege de ouders een trend. In plaats van de kinderen lang op voorhand in te schrijven voor een volledige periode (vb. hele week of maand) vragen ouders om ook nog kort vooraf of zelfs last-minute kinderen te kunnen inschrijven, waar mogelijk zelfs voor enkele of specifieke dagen of dagdelen.

Deze gewijzigde verwachtingspatronen kunnen niet opgevangen worden met een loutere uitbreiding of bijsturing van het klassieke aanbod van vrijetijdsdiensten. Het veronderstelt een andere wijze van programmatie met een aangepaste communicatie, waarbij het steeds vaker nodig is om kort op de bal te spelen en via sociale netwerken snel het doelpubliek te kunnen bereiken.

Het vormt daarbij voor de diensten een uitdaging om een aanbod uit te werken dat, naast bovengenoemd toegenomen verwachtingspatroon eveneens inspeelt op de steeds bredere range

aan interessevelden bij burgers. Nieuwe trends en nieuwe interesses bij burgers volgen elkaar in een snel tempo op. Een hoger eisenpakket leidt mogelijk tot een hogere kostprijs voor de dienstverlening, die niet altijd ten volle doorgerekend wordt.

De bovengenoemde gewijzigde verwachtingen worden ook duidelijk vastgesteld in het Cultuurcentrum. Na enkele bijzondere seizoenen met weinig tot geen activiteiten omwille van de coronacrisis, is de ticketverkoop nog niet op hetzelfde niveau als in 2019. Deze opmerkelijke daling stelt men momenteel vast in het volledige Vlaamse cultuurlandschap.

De tussentijdse gegevens van de abonnementsverkoop van het eigen CC tonen een voorlopig verkoopverlies van 30 à 40 %. De verkoop is uiteraard nog lopende, maar de kloof met 2019 blijft opmerkelijk. Het publiek wacht dus langer om een ticket voor het podiumaanbod te kopen.

Seizoen	#	Opmerkingen
2019-20	814	
2020-21	0	Corona
2021-2022	393	Dit betrof echter kleinere abonnementen, waardoor deze moeilijk als vergelijkingsmateriaal gehanteerd kunnen worden.
2022-2023	500	

Vrije tijd en samenlevingsaspecten gaan meer en meer samen.

Een andere trend binnen vrije tijd is dat het aanbod steeds meer aanzien wordt als een belangrijke katalysator voor het mogelijk maken van sociale contacten, gemeenschapsvormend werken, het versterken van sociale cohesie, ...

Een ruim vrijetijdsaanbod dat inspeelt op een diverse samenleving kan zo de participatie van een zo breed mogelijk aantal inwoners stimuleren. Een sterk sociaal weefsel en voldoende persoonlijke netwerken hebben een positieve invloed op de samenleving.

Elementen en invalshoeken hierbij zijn onder meer:

- grotere buurtgerichtheid (leef- en speelstraten, ...)
- uitrol van een intern en extern vrijwilligersbeleid (met vrijwilligersplatform)
- uitrol van UiTPAS voor de brede bevolking als middel om de vrijetijdsparticipatie te verhogen maar ook niet-stigmatiserende tool voor mensen in armoede
- aandacht voor kansengroepen en diversiteit in de samenleving
- aandacht voor toegankelijkheid, duurzaamheid, inclusie in de vrije tijd
- ondersteunen van het verenigingsleven als partner in de samenlevingsopbouw (betrokkenheid, maatschappelijk engagement, ...)
- werken aan negatieve verschijnselen in de samenleving: onveiligheid, overlast, discriminatie, ...

Rond deze elementen zijn al heel wat acties opgenomen in het meerjarenplan. De focus op het versterken van sociale cohesie is daarbij een extra aandachtspunt.

De diverse diensten van de de cluster vrije tijd worden uitgedaagd om zo nog flexibeler en vraaggerichter te gaan werken, aanvullend op het traditionele aanbod van activiteiten.

Het verder uitbreiden en promoten van de toepassing van de MIA-UiTPAS is een belangrijke hefboom hierbij. De evolutie inzake MIA-UiTPAS kan van twee zijdes bekeken worden.

Eenzijds wordt vastgesteld dat het gebruik van de MIA-UitPAS sinds 2015 tot aan corona een opmars kende. Anderzijds kan worden gesteld dat het gebruik van de MIA-UitPAS zeker nog niet terug het niveau bereikte van 2019. Daarbij komt dat er tot op heden nog steeds veel verenigingen en aanbieders van socio-culturele en sportactiviteiten de MIA-UitPAS niet hanteren. Zeker in de sportsector, met vaak hoge lidgelden, zijn er nog kansen om inclusiever te werken door dit systeem ten volle te gaan benutten.

Wat betreft de speelpleinwerking, wordt in 2022 vastgesteld dat er ook toeleiding met MIA-UitPas gebeurde vanuit de zomerschool Babel. Team jeugd geeft aan dat de diverse actoren (vrije tijd, sociaal huis, ...) elkaar steeds beter vinden in het toeleiden van doelgroepen naar het gemeentelijk aanbod.

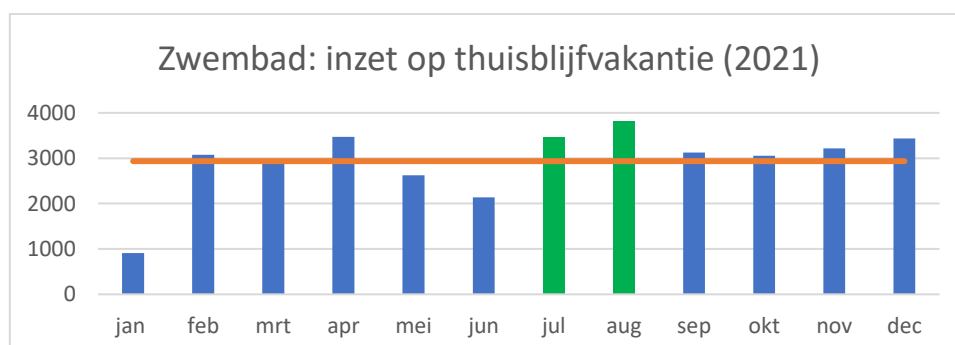
	2015	2016	2021
Aantal UitPAS-balies (aanbieders)	21		66
Aantal UitPASSen	2,69% bevolking (847)		12,59 % bevolking (4086)
Aantal MIA-pashouders		48	149

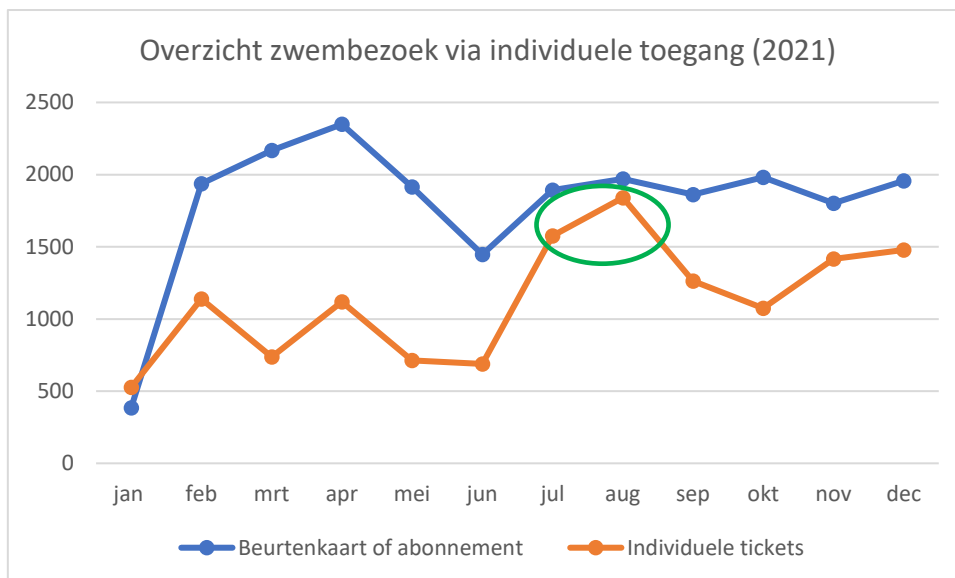
Inzet op staycation wordt bevestigd

In het meerjarenplan wordt vooropgesteld om in te zetten op staycation.

Inzet op staycation houdt in dat er bewust wordt ingezet op een specifiek aanbod met het oog op mensen die aan thuisblijfvakantie doen. Dit kan gaan om een uitbreiding of continuering van het bestaande aanbod (vb. zwembad bewust open houden) maar behelst ook de opzet van kleine, fijne activiteiten in eigen gemeente aangevuld met tijdelijke extra invulling in de openbare ruimte tijdens de zomermaanden. Gegevens van Statbel geven intussen ook aan dat hierin een duidelijke trend te zien is. In het 3de kwartaal van 2021 hielden veel meer mensen vakantie in het eigen land t.a.v. dezelfde periode in 2019 (+51 %).

Ook vanuit de eigen werking wordt vastgesteld dat het staycation-aanbod (zowel uit het reguliere aanbod als via nieuwe/extra activiteiten) tegemoet komt aan een reële nood bij de burgers. Zo kan er een duidelijke piek vastgesteld worden in de toegang tot het zwembad in de zomermaanden. Ook de deelnamecijfers aan andere activiteiten, zoals bijvoorbeeld kajakken op de Leie, waren hoog.

Trends inzake sportkampen en speelpleinwerking

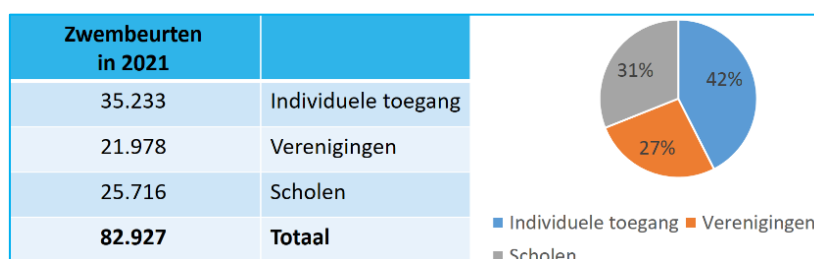
Een substantieel deel van het aanbod binnen de vakanties wordt ingenomen door de speelpleinwerking en de sportkampen. Er wordt vastgesteld dat de meeste sportkampen gemakkelijk volzet raken. Het aspect voor- en na-opvang bij deze sportkampen is hierbij belangrijk en vormt hierbij duidelijk een meerwaarde (naast de vraag naar flexibiliteit cfr. supra).

De speelpleinwerking van Wevelgem, zowel ingericht door Katjeduk als Haasje-Over, blijft verder groeien. Een van de belangrijke uitdagingen binnen deze speelpleinwerking is het vinden van voldoende en kwalitatieve leiding. Meerdere aspecten spelen hierbij een rol, waaronder bv. de keuze tussen een betaalde vakantiejob ten opzichte van vrijwilligerswerk, de mate waarin er gekozen wordt voor professionele ondersteuning, het aantal engagementen dat jongeren willen opnemen, ... Belangrijk is ook een goed evenwicht te bewaren met het reguliere jeugdwerk dat steunt op kosteloze vrijwillige inzet.

De noden en kansen die gepaard gaan met deze trend zullen ook binnen het BOA-verhaal (cfr. supra) bekeken worden.

Nieuw zwembad

Een belangrijke vaststelling is dat burgers in het eerste jaar van de opening van het nieuwe zwembad vlot de weg vonden naar de Zwemkom. Ondanks het feit dat het zwembad nog geen volledig jaar open was (opening 23.01.21) en dat de recreatiezone in het voorjaar van 2021 nog een tijdje gesloten moest blijven, kwamen er in totaal toch **82 927** mensen langs voor een zwembeurt. Zowel het zwemmen via scholen, verenigingen als na individuele toegang was populair.

Verenigingsleven

Verenigingen werden tijdens corona in het bijzonder ondersteund, waardoor ze hun werking goed hebben kunnen hervatten na corona.

Verenigingen met eigen lokalen worden nu geconfronteerd met stijgende energieprijzen. In die zin worden de jeugdlokalen gescreend op het vlak van mogelijke energiebesparingen, waarbij de wijzigingen in het subsidiereglement jeugdinfrastructuur de basis vormen voor nieuwe subsidieaanvragen.

Voor wat betreft de ledenaantallen van jeugdverenigingen en de jeugdwerking van sportclubs zien we de laatste jaren een stijging. Meer jonge ouders zoeken naar vrijetijdsbeleving voor hun kinderen.

	2018	2019	2020	2021
SCOUTS GULLEGEM	144	169	160	149
PLUS13	30	45	17	31
KSA DE GRIETJES	141	165	176	153
KSA ARBEID ADEL	127	127	94	100
CHIRO OKIDO	156	182	165	177
KSA DE VLASBLOEM	197	246	244	233
CHIROJONGENS WEVELGEM	126	165	149	163
CHIROMEISJES WEVELGEM	168	197	206	208
KSA DE MEISKES	186	270	256	249
CHIRO OLTEGOARE	208	246	269	272
JEUGD RODE KRUIS	25	42	15	19
	1589	1917	1800	1819

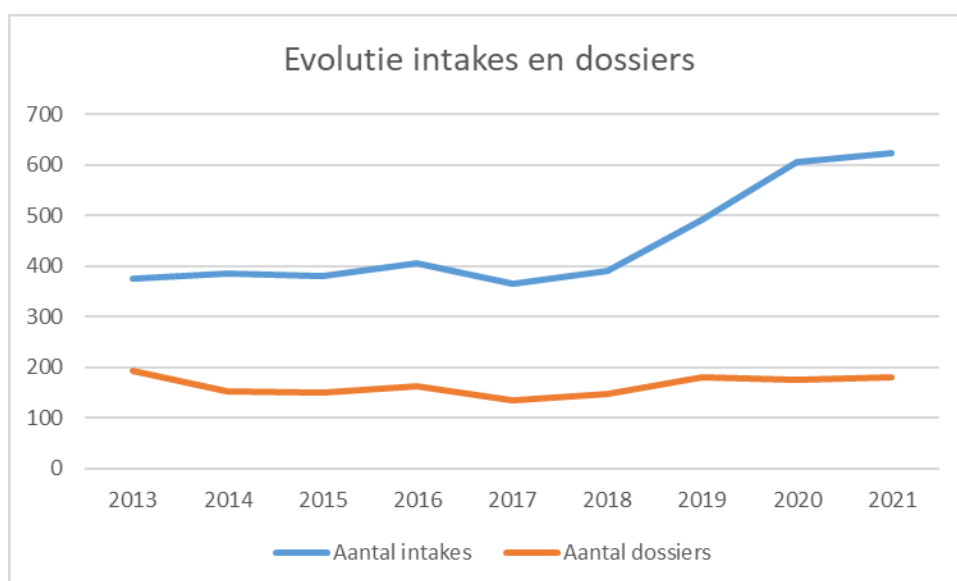
Cluster Welzijn en Zorg

Sociale dienst

Stijgend aantal hulpvragen

In 2021 waren er in het sociaal huis 623 intakes. Heel wat intakes betroffen hulpvragen die via een beperkt aantal contacten beantwoord werden, of waarbij de hulpvrager snel na het eerste contact afhaakte.

Jaar	Aantal intakes	Aantal dossiers
2013	375	194
2014	386	153
2015	380	149
2016	405	162
2017	364	135
2018	389	148
2019	492	180
2020	605	175
2021	623	175

Ook in 2022 stelt de sociale dienst vast dat het aantal intakes verder toeneemt. Er wordt vastgesteld dat er vooral een mix toekomt van nieuwe, voorheen niet gekende burgers of van gekende maar niet-actieve cliënten.

Ook de reeds eerder benoemde zaken bij algemene dienstverlening dragen bij tot de verdere stijging van het aantal intakes:

- In navolging van de Covid-19-periode zijn nog steeds vele diensten niet of weinig toegankelijk voor burgers, waarna deze mensen zich met hun vraag tot het Sociaal Huis wenden, dat wel altijd toegankelijk bleef. Voor meerdere diensten is de dienstverlening minder toegankelijk gebleven of zijn er langere wachttijden waardoor mensen zich ook nu nog tot het Sociaal Huis richten met allerlei hulpvragen.
- Impact van de inbedding van het Loket sociale zaken in het Sociaal Huis.
- De stap om bij het Sociaal Huis aan te kloppen, lijkt kleiner geworden doorheen de jaren. Dit was één van de bedoelingen achter de naamsverandering, en lijkt dus in de goede richting te evolueren.

Daarnaast wordt ook, in de lijn van wat in de media verschijnt, vastgesteld dat meer en meer mensen met een inkomen uit werk als tweeverdieners niet meer rond komen en zich tot het OCMW wenden.

Toename van energievragen bij de bevolking

De recente energiecrisis leidt er toe dat merkkelijk meer inwoners zich aandienen bij de diverse gemeentelijke diensten met vragen rond energie, in relatie tot onder meer betaalbaarheid maar ook rond woonkwaliteit.

Burgers zijn op zoek naar deskundig advies rond prangende energievragen en richten zich tot de lokale overheid om hen daarbij te helpen. In navolging van diverse initiatieven die al in het verleden genomen werden rond energie en kwalitatief wonen vanuit gemeente en OCMW (premies, ondersteuning, renovatiecoaches, woonclub ...) blijft het belangrijk om al deze initiatieven te stroomlijnen en te intensifiëren. Hierbij zijn duidelijkheid en laagdrempeligheid twee kernwoorden. Regionaal werden ook een aantal middelen gebundeld om binnen dit domein de gemeenten een beperkte personele ondersteuning te bieden.

Grote nood aan ondersteuning op het vlak van mentaal welzijn

Het mentaal welzijn kreeg in de periode 2020-2021 zware klappen, waardoor de behoefte aan ondersteuning op dit vlak groot is. Ook bij de cliënten van de sociale dienst wordt meer kwetsbaarheid vastgesteld.

Om psychologische zorg toegankelijker te maken startte het Sociaal Huis sinds september 2020 met een eerstelijnspsycholoog 6 uur consulten per week op. Sinds september 2021 wordt ook een tweede eerstelijnspsycholoog ingezet voor 4 bijkomende consulten. Deze 10 uren van consultatie zijn voortdurend volledig ingeboekt en het maximum aantal uren consult wordt systematisch overschreden.

Een andere relevante vaststelling is dat 1 op 6 leefloners kampt met een ernstige psychische aandoening, in die mate dat activering binnen het jaar als onmogelijk beschouwd wordt en bij sommigen zelfs uitgesloten is op de lange termijn.

Eenzaamheid is één van de oorzaken van een problematisch mentaal welzijn.

- Toeleiding van kwetsbare burgers tot het reguliere verenigingsleven – het stimuleren van sociale contacten - verloopt moeilijk.
- Er zijn al enkele lokale initiatieven in het kader van netwerkvorming met zorg voor kwetsbare burgers en hun welzijn: een minimum aan groepswork in de sociale dienst, buurtwerk, zorgzame buurten, buddywerking, ...
- De realisatie van een sociale kruidentier voorzien kan een laagdrempelige en veilige ontmoetingsruimte voor een bredere doelgroep creëren.

Kerncijfers - sociaal-economische cijfers – welvaartscijfers

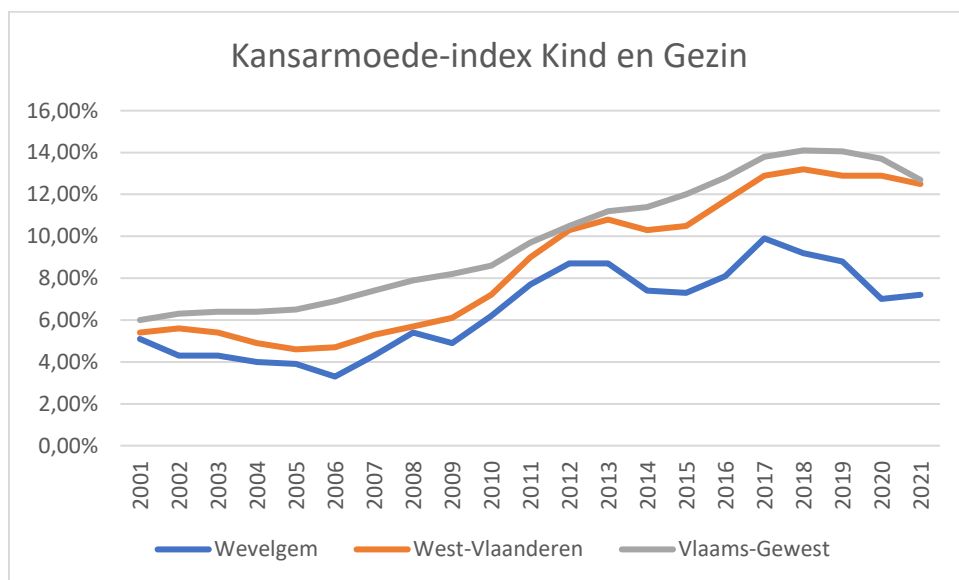
De economische cijfers en welvaartscijfers evolueren voor Wevelgem positief, in de lijn van de cijfers op provinciaal, Vlaams en federaal vlak. Ook het aantal werkzoekenden zonder werk is zeer laag in gemeente Wevelgem (cfr. Infra cijfers Arvastat). Dit cijfer (3,0) ligt lager dan het gemiddelde van West-Vlaanderen (3,5) en daalde zowel in 2021 als in 2022. Deze vaststelling sluit niet uit dat er een restgroep blijft bestaan van mensen die uit de boot vallen en die kwalitatieve hulp, zorg en ondersteuning nodig hebben. De groep van kwetsbare werkenden (working poor) nemen een belangrijke proportie in binnen deze restgroep.

De arbeidsmarkt blijft krap, maar de hoge inflatie – met een impact op de groei – kan een belangrijke impact hebben op de koopkracht van de gezinnen.

Kansarmoede-index

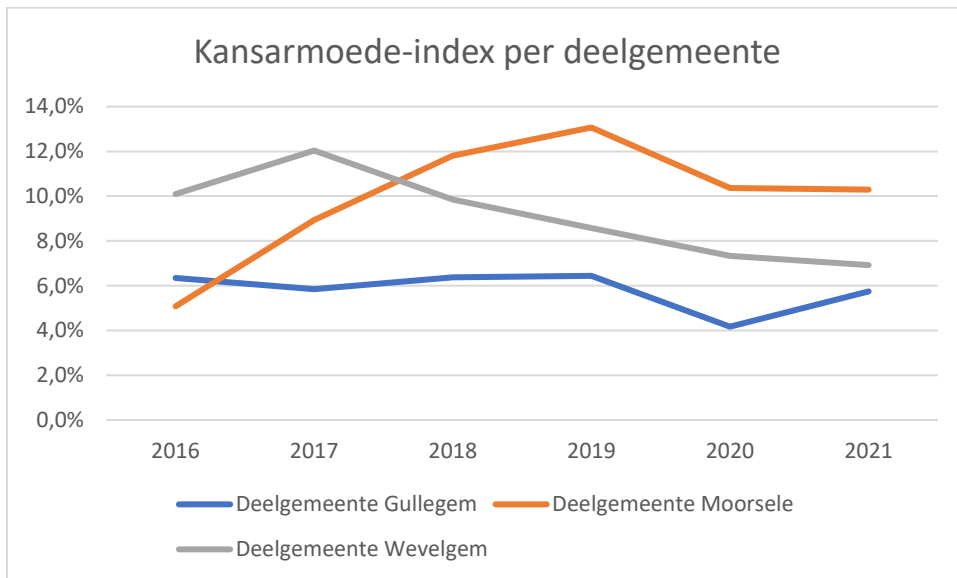
De kansarmoede-index drukt uit hoe groot het aandeel kinderen van 0 tot 3 jaar in kansarmoede is ten opzichte van het totaal aantal kinderen in die leeftijdscategorie en wordt berekend op basis van zes parameters: het maandinkomen van het gezin, de opleiding van de ouders, de arbeidssituatie van de ouders, de kwaliteit van de huisvesting, het stimulatie-niveau van de kinderen en de gezondheid. Per parameter wordt een ondergrens bepaald, wanneer gezinnen bij minstens drie van de zes parameters op of onder de ondergrens scoren, groeit een kind op in kansarmoede.

Daar waar in 2020 de kansarmoede-index in gemeente Wevelgem verder daalde tot 7,0% wordt in 2021 de omgekeerde evolutie vastgesteld. De index stijgt voor Wevelgem van 7,0% tot 7,2% terwijl deze zowel voor West-Vlaanderen (van 12,9 % naar 12,5 %) als het Vlaams Gewest (van 13,7 % naar 12,7 %) daalt. Met dit cijfer van 7,0 % blijft de kinderarmoede-index in Wevelgem wel nog steeds merkbaar lager dan in West-Vlaanderen en het Vlaams Gewest.

Wat betreft de deelgemeentes blijft de kansarmoede-index het hoogst in Moorsele. (10,3% in 2021 t.a.v. 10,4 % voorheen). Voor deelgemeente Wevelgem daalde de kansarmoede-index verder tot 6,9% (<>7,3% in 2020). Deelgemeente Gullegem scoort traditioneel het laagste, maar kende wel een

opmerkelijke stijging. (5,7% in 2021 <-> 4,2 % in 2020) Er wordt verder overlegd met diverse partners om meer achtergrond en duiding te bekomen bij deze evoluties.

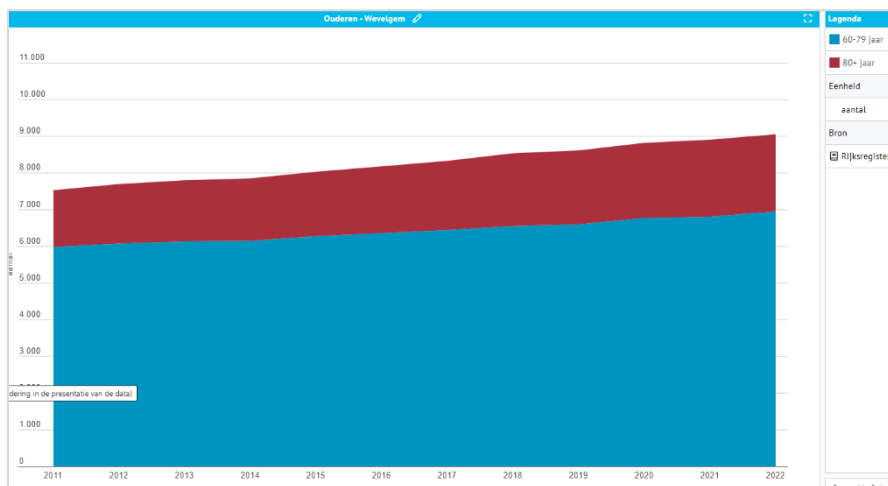

Zorg

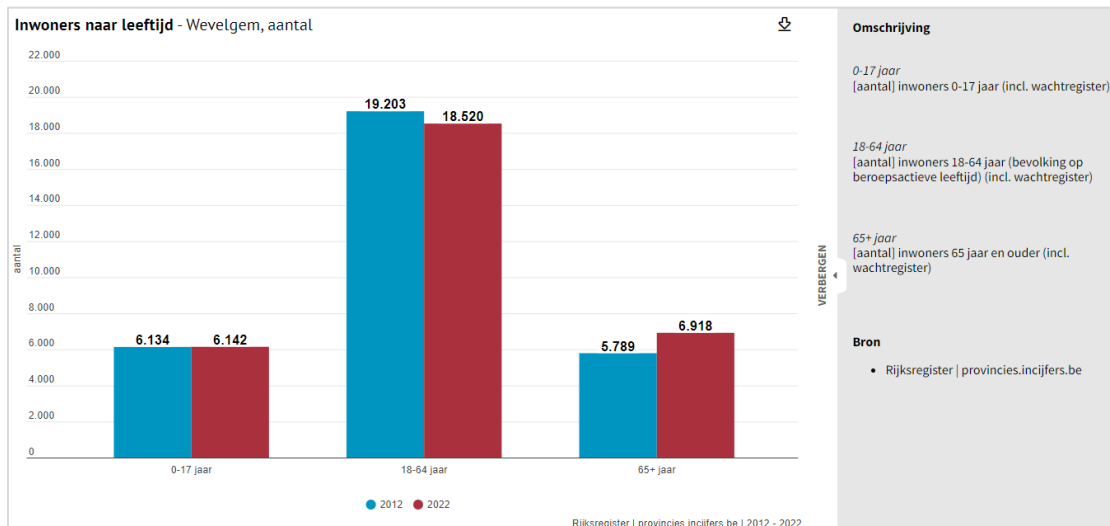
Wijzigingen van vraag en aanbod

Evolutie bevolking

Het aantal en aandeel van ouderen in de Wevelgemse bevolking neemt toe. Het aantal burgers in de leeftijdscategorie van 60 tot 79 jaar steeg in 2022 tot 6 947. Het aantal 80-plussers bedroeg 2 101 in 2022.

	60-79 jaar	80+ jaar
2011	5.978	1.546
2012	6.069	1.620
2013	6.127	1.665
2014	6.143	1.702
2015	6.272	1.754
2016	6.350	1.823
2017	6.439	1.884
2018	6.546	1.982
2019	6.591	2.018
2020	6.767	2.048
2021	6.798	2.101
2022	6.947	2.101

Omschrijving

0-17 jaar
[aantal] inwoners 0-17 jaar (incl. wachtregister)

18-64 jaar
[aantal] inwoners 18-64 jaar (bevolking op beroepsactieve leeftijd) (incl. wachtregister)

65+ jaar
[aantal] inwoners 65 jaar en ouder (incl. wachtregister)

Bron

- Rijksregister | provincies.incijfers.be

Ouderen willen of moeten steeds langer thuis blijven wonen

Er wordt vastgesteld dat ouderen steeds langer thuis blijven wonen. Zelfs zwaar zorgbehoevende personen wachten een crisismoment af om in te gaan op een opname in een woonzorgcentrum (WZC). Nog voor corona hadden meerdere woonzorgcentra in de regio geen wachtlijst meer, waardoor ze moeite ondervonden om hun bezetting op peil te houden. Door de vele overlijdens tijdens de coronapandemie in de WZC werd deze trend en de negatieve beeldvorming over WZC

alleen maar versterkt. Sinds corona houden mensen merklijk langer vast aan de thuissituatie in plaats van de stap naar een woonzorgcentrum te zetten.

Evoluties bij kortverblijf, vast verblijf en de groepen van assistentiewoningen

De professionele thuiszorg breidt uit, differentieert, krijgt meer middelen, trekt hogere profielen aan en doorloopt een traject naar een kwalitatief hoger niveau. Een beter antwoord geboden kan geboden worden op de noden en de vragen van de mantelzorgers.

Deze evolutie gaat gepaard met een stijging van de zorggraad in thuissituaties en met cliënten die mondiger en veeleisender worden. Hieraan gekoppeld gebeuren er ook meer aanvragen voor financiële tegemoetkomingen.

Voor zowel kortverblijf (CVK), de woonzorgcentra als de assistentiewoningen (GAW) kan er verwacht worden dat de bezettingsgraad daardoor meer en meer in het gedrang komt.

Aangezien er in de regio meer en meer ruimte is om onmiddellijk vast opgenomen te worden, wordt vastgesteld dat vrije plaatsen in kortverblijf minder ingenomen worden door het circuit kortverblijvers, waardoor ook een daling verwacht wordt inzake bezetting van kortverblijf.

In de praktijk worden onze woonzorgcentra voornamelijk bevraagd voor de eigenlijke vorm van kortverblijf: d.i. voor ontlasting van de mantelzorger of na ziekenhuisopname/revalidatie omdat betrokkene na het ontslag uit het ziekenhuis in onvoldoende mate hersteld is om opnieuw naar huis te gaan.

In het algemeen (cfr. infra dementie) is er een tekort aan kortverblijf voor mensen met dementie ter ontlasting van de mantelzorgers. Anderzijds is de opvang in kortverblijf van mensen met dementie niet evident voor de organisatie en voor de betrokkene soms heel verwarrend ...

Specifieke vaststellingen in onze voorzieningen:

- In WZC Elckerlyc worden we geconfronteerd met een lege wachtlijst voor het Noorderhuis voor zware zorgprofielen. Er wordt vermoed dat dit een tijdelijk fenomeen is. Enkele jaren terug hadden we dit voor met de wachtlijst van het Zuiderhuis. De vergrijzingsgolf kan dit compenseren.
- Voor GAW (assistentiewoningen) Tilia is er leegstand in 4 woningen (eigendom van Care Property Invest)
- Voor GAW Ter Meersch: zeer beperkte wachtlijst (11 mensen in september 2022).

Binnen de zorgsector is er een tendens tot schaalvergroting. Momenteel vormt mogelijke samenwerking met Sint-Camillus op het vlak van de keuken en het bouwen van assistentiewoningen onderwerp van onderzoek.

Mensen met dementie

Er is een toename van het aantal mensen met dementie. De voorspelling is dat tot 2060 er per decennium een toename zal zijn van mensen met dementie met 12 %.

Daarnaast wordt er een vermindering van de capaciteit van de informele zorg voor mensen met dementie verwacht door de maatschappelijke trends van o.a. minder beschikbare familieleden.

Er is dus een grote uitdaging om die formele en informele zorg voor mensen met dementie en hun mantelzorgers te versterken.

Zo zien we dat in het buitenland woonzorgcentra steeds meer gericht zijn op psycho-geriatrie en palliatieve zorg, meer respijtzorg en thuiszorgactiviteiten. Dit is een evolutie die verder opgevolgd zal worden, net zoals buurtzorg als model.

Invoering BelRAI

Vlaanderen heeft gekozen voor de gefaseerde invoering van BelRAI als uniek inschalingsinstrument. BelRAI is een assessment instrument dat toelaat een globale beoordeling te maken van een persoon zijn fysieke, cognitieve, psychische en sociale zorgnoden. Zorgverleners verzamelen zo op een gestandaardiseerde en gestructureerde wijze gegevens die vervolgens kunnen dienen om een kwaliteitsvol zorgplan op te stellen voor iedereen die behoefte heeft aan (complexe) zorgverlening.

Voor de thuiszorg werd dit in 2021 al in gebruik genomen. In een volgende fase zal de BelRAI ook de huidige Katz-scores vervangen in de woonzorg-voorzieningen. Tegen juni 2023 moeten de WZC voor al hun bewoners een volledig ingevulde BelRAI LTCF (Long term Care Facilities) in het individuele woonzorgleefplan opgenomen hebben. Het gebruik van BelRAI zal één van de voorwaarden worden om erkend te blijven (of worden) als woonzorgvoorziening. De BelRAI wordt in de toekomst de basis voor de persoonsvolgende financiering wat op zich ook een grote wijziging zal zijn in de financiering voor WZC. Implementatie van BelRAI brengt voor de woonzorgcentra een heus en ingrijpend veranderingstraject met zich mee.